

## **P7\_TA(2013)0001**

### **Urbana prenova kot prispevek h gospodarski rasti**

#### **Resolucija Evropskega parlamenta z dne 15. januarja 2013 o urbani prenovi kot prispevku h gospodarski rasti v okviru kohezijske politike EU (2011/2311(INI))**

*Evropski parlament,*

- ob upoštevanju členov 174 in 176 Pogodbe o delovanju Evropske unije, ki določata cilj ekonomske, socialne in teritorialne kohezije, opredeljujeta strukturne finančne instrumente za njegovo doseganje ter zagotavljata, da je Evropski sklad za regionalni razvoj namenjen pomoči pri odpravljanju pglavitnih regionalnih neravnovesij v Uniji,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 3. marca 2010 z naslovom "Evropa 2020 Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast" (COM(2010)2020),
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 20. maja 2010 o prispevku kohezijske politike k doseganju lizbonskih ciljev in ciljev strategije EU 2020<sup>1</sup>,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. decembra 2010 o doseganju dejanske ozemeljske, socialne in gospodarske kohezije v EU – nujen pogoj za globalno konkurenčnost?<sup>2</sup>,
- ob upoštevanju petega poročila Komisije z dne 9. novembra 2010 z naslovom "Sklepi petega poročila o ekonomski, socialni in teritorialni koheziji: prihodnost kohezijske politike" (COM(2010)0642),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 23. novembra 2010 z naslovom "Program za nova znanja in spretnosti ter delovna mesta: evropski prispevek k polni zaposlenosti" (COM(2010)0682),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 16. decembra 2010 z naslovom "Evropska platforma proti revščini in socialni izključenosti: evropski okvir za socialno in teritorialno kohezijo" (COM(2010)0758),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 26. januarja 2011 z naslovom "Evropa, gospodarna z viri – vodilna pobuda iz strategije Evropa 2020" (COM(2011)0021),
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 23. junija 2011 o trenutnem stanju in prihodnji sinergiji ESRR in drugih strukturnih skladov za večjo učinkovitost<sup>3</sup>,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 8. junija 2011 o BDP in več – merjenje napredka v svetu, ki se spreminja<sup>4</sup>,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 8. junija 2011 o vlaganju v prihodnost: novi večletni

---

<sup>1</sup> UL C 161 E, 31.5.2011, str. 120.

<sup>2</sup> UL C 169 E, 15.6.2012, str. 29.

<sup>3</sup> UL C 390 E, 18.12.2012, str 27.

<sup>4</sup> UL C 380 E, 11.12.2012, str. 81.

finančni okvir za konkurenčno, trajnostno in vključujočo Evropo<sup>1</sup>,

- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 5. julija 2011 o petem kohezijskem poročilu Komisije in strategiji za kohezijsko politiko po letu 2013<sup>2</sup>,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 27. septembra 2011 o črpanju strukturnih in kohezijskih skladov: pridobljene izkušnje za prihodnjo kohezijsko politiko Unije<sup>3</sup>,
- ob upoštevanju predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. oktobra 2011 o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, ki jih zajema splošni strateški okvir, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu in Kohezijskem skladu ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1083/2006 (COM(2011)0615),
- ob upoštevanju predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. oktobra 2011 o posebnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj in cilju naložbe za rast in delovna mesta ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1080/2006 (COM(2011)0614),
- ob upoštevanju predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. oktobra 2011 o Socialnem skladu in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1081/2006 (COM(2011)0607),
- ob upoštevanju predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. oktobra 2011 o Programu Evropske unije za socialne spremembe in inovacije (COM(2011)0609),
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. novembra 2011 o Evropski platformi proti revščini in socialni izključenosti<sup>4</sup>,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 9. julija 2008 o temi "Za novo kulturo mobilnosti v mestih"<sup>5</sup>,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 24. marca 2009 o urbani razsežnosti kohezijske politike v novem programskem obdobju<sup>6</sup>,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 23. aprila 2009 o akcijskem načrtu za mobilnost v mestih<sup>7</sup>,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 23. junija 2011 o evropski mestni agendi in njeni prihodnosti v kohezijski politiki<sup>8</sup>,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. oktobra 2005 o urbani razsežnosti v okviru

---

<sup>1</sup> UL C 380 E, 11.12.2012, str. 89.

<sup>2</sup> Sprejeta besedila, P7\_TA(2011)0316.

<sup>3</sup> Sprejeta besedila, P7\_TA(2011)0403.

<sup>4</sup> Sprejeta besedila, P7\_TA(2011)0495.

<sup>5</sup> UL C 294 E, 3.12.2009, str. 42.

<sup>6</sup> UL C 117 E, 6.5.2010, str. 73.

<sup>7</sup> UL C 184 E, 8.7.2010, str. 43.

<sup>8</sup> UL C 390 E, 18.12.2012, str. 10.

širitve<sup>1</sup>,

- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 26. septembra 2006 o tematski strategiji za urbano okolje<sup>2</sup>,
  - ob upoštevanju leipziške listine o trajnostnih evropskih mestih, ki je bila sprejeta na neuradnem zasedanju sveta ministrov o razvoju mest in teritorialni koheziji v Leipzigu 24. in 25. maja 2007,
  - ob upoštevanju izjave iz Toleda o razvoju mest, ki je bila sprejeta na neuradnem zasedanju sveta ministrov v Toledu 22. junija 2010,
  - ob upoštevanju člena 48 Poslovnika,
  - ob upoštevanju poročila Odbora za regionalni razvoj (A7-0406/2012),
- A. ker 80 % evropskih državljanov živi v mestnem okolju (ta številka pa še narašča zaradi pospešenih migracijskih tokov s podeželja v mesta), kjer se učinki gospodarske krize najbolj odražajo in kjer se spopadajo z izzivi, povezanimi z bojem proti podnebnim spremembam, ustvarjanjem delovnih mest, blaginjo in kakovostjo življenja;
- B. ker bi morala mestna območja pripraviti srednjeročne/dolgoročne akcijske načrte na področju trajnostne ekonomske, socialne in teritorialne kohezije;
- C. ker so mesta gonilna sila za gospodarstvo, proizvodnjo in zaposlovanje, obenem pa se prav v tem okolju pojavljajo težave na področju suburbanizacije, brezposelnosti ter na splošno socialne izključenosti, segregacije in onesnaževanja okolja;
- D. ker močna mestna območja pozitivno vplivajo na podeželje, ki jih obdaja, kar lahko pripelje do učinkov prelivanja;
- E. ker je treba ponovno razmisliti o konceptu mestnih obrobij, da bi spremenili sedanji trend prostorske segregacije, ki sproža družbeno polarizacijo;
- F. ker trenutni procesi preoblikovanja urbanega tkiva ustvarjajo vedno večja pričakovanja in težave, na katere lahko tradicionalni javni ukrepi le stežka ponudijo ustrezne odgovore, zaradi česar so za njihovo reševanje potrebni inovativni in celoviti mehanizmi ekonomske, socialne in teritorialne kohezije;
- G. ker so socialno-demografske spremembe v številnih mestih sprožile preseljevanje prebivalcev iz starih mestnih območij v nova stanovanjska naselja bolj na obrobju, mestna območja na njihovem obrobju ali preprosto v nove kraje v bližini velikih aglomeracij;
- H. ker je socialna neenakost izziv v številnih mestnih območjih in ker se neenakosti med soseskami pogosto pojavljajo zaradi neustreznih stanovanjskih politik in zaradi tega, ker je zagotavljanje storitev pogosto omejeno na bolj premožna območja;
- I. ker lahko pregled tradicionalnih pristopov ponudi priložnost za urbanistične preizkuse in projektne načrte, ki bi temeljili na novem tolmačenju ukrepov prostorskega načrtovanja,

---

<sup>1</sup> UL C 233 E, 28.9.2006, str. 127.

<sup>2</sup> UL C 306 E, 15.12.2006, str. 182.

potreb skupnosti in vključevanja državljanov;

1. poudarja, da predstavlja model lokalnega razvoja eno glavnih prednosti kohezijske politike, saj omogoča mobilizacijo odločilnih dejavnikov, spodbuja izbiro najboljših rešitev, ki so najbližje državljanom, skupnih dejavnosti in najbolj doslednih, uspešnih ter učinkovitih ukrepov, obenem pa omogoča prepoznavnost ukrepov Evropske unije tudi na tistih njenih območjih, ki se spopadajo z največjimi izzivi;
2. poziva k novi regulativni fazi EU, povezani z načrtom za ohranitev in obnovo mestnih območij, ki bi lahko – ob spoštovanju načela subsidiarnosti – zagotovila potrebno pravno podlago, opredelila skupne srednje in dolgoročne cilje ter optimizirala uporabo sredstev kohezijske politike;
3. poziva k sprejetju ukrepov, usmerjenih v dokončanje in obnovo obstoječih delov mest, vključno z marginaliziranimi sooseskami, funkcionalno preobrazbo opuščenih območij in območij, ki jih je treba oživiti, povečanje privlačnosti krajev, kjer ljudje živijo, z dinamičnim razvojnim procesom ter v vračanje območij z visoko simbolno vrednostjo in bogato zgodovinsko dediščino, ki so izgubila svojo prvotno vlogo ali so bila postopno zanemarjena, lokalnim skupnostim, ob hkratnem spodbujanju kulturne dediščine;
4. poziva k uporabi kulturnih in gospodarskih virov ob prednostni obravnavi socialne vzdržnosti preoblikovanja mest, s čimer bi prispevali k mestni solidarnosti, socialnemu vključevanju ter vključevanju ranljivih in marginaliziranih skupin v mestna območja, da bi v celoti izkoristili razvojni potencial ob upoštevanju, da procesi urbane preнове vedno predstavljajo nevarnost izrivanja šibkejših segmentov prebivalstva; zato poudarja potrebo po čimprejšnjem tesnem vključevanju prebivalcev;
5. poudarja ključno vlogo, ki jo morajo imeti mestna območja pri doseganju gospodarskih, družbenih in okoljskih ciljev strategije Evropa 2020, ter izpostavlja dejstvo, da je Unija lahko svetovno konkurenčna le, če bo kohezijska politika v celoti izkoristila razvojni potencial vseh njenih regij in mestnih območij;
6. poziva k celovitemu pristopu, ki bi predvidel medsebojno povezavo med naravnim in okoljskim sistemom ter kulturno-zgodovinskim in družbeno-proizvodnim sistemom, obenem pa zagotovil razvoj infrastrukturnega omrežja, izboljšanje urbanega prostora in rast gospodarstva ter spodbujal mešano rabo prostora s povezovanjem stanovanjskih in nestanovanjskih stavb, materialne infrastrukture in nematerialnih sistemov za medsebojno sodelovanje;
7. poudarja, da so potrebne nove oblike preнове mest, ki bi se osredotočale na potrebe skupnosti po javnih prostorih, parkih, prostočasnih dejavnostih, kulturi in športu;
8. poziva k vzpostavitvi dinamike participativnega načrtovanja in partnerstev z združenji in državljanji, da bi na ta način zagotovili potrebno povezavo med splošnimi politikami in posameznimi geografskimi območji, pri tem pa upoštevali njihove posebnosti, identiteto, pričevalno in zgodovinsko vrednost in krepili občutek pripadnosti lokalnim skupnostim in zaupanje v institucije;
9. poudarja, da sta urbana prenova in oživetev gospodarstva tesno povezani in da lahko privlačna prenova nekega kraja pomembno prispeva k ponovnemu zagonu gospodarstva; opozarja, da je treba za doseg le-tega urbano prenovi povezati z novim pristopom, ki

združuje prizadevanja za preprečevanje propadanja mest, spodbujanje razvoja marginaliziranih območij in območij, ki so najbolj potrebna pomoči, ter za podporo lokalni gospodarski rasti in ustvarjanju delovnih mest, ter jo dopolniti s socialnimi ukrepi;

10. poziva k odločnim ukrepom za boj proti energetski neučinkovitosti s funkcionalno prenovno stavb in gradnjo stanovanj, tudi socialnih, ki bodo učinkoviteje izkoriščala vire; poziva k zmanjšanju prometnih zamaškov, onesnaženosti in hrupa tako, da bodo mesta konkurenčnejša, kar zadeva okoljske probleme;
11. poudarja potrebo po strategiji za ohranjanje in zaščito mestne in stanovanjske dediščine na območjih, ki sodijo med močno potresno ali poplavno ogrožena;
12. poudarja potrebo po usklajevanju rabe sredstev, s čimer bi zagotovili celovit pristop k odpravi težav zaradi demografskih sprememb, postopnega staranja in koncentracije mestnega prebivalstva; opozarja na dejstvo, da lahko projekti strukturnih skladov pomagajo poiskati rešitve za resne probleme in da bi se morali osredotočiti na ljudi ter posebno pozornost posvetiti najranljivejšim v družbi, npr. otrokom, mladim, ženskam in starejšim;
13. pozdravlja sprejete ukrepe, ki spodbujajo ustvarjanje mrež med mesti ter izmenjavo izkušenj in dobrih praks; opozarja, da bi morali te ukrepe še okrepiti in jih razširiti tako, da bi zajeli funkcionalna mestna območja; poziva k razširitvi obstoječih instrumentov v ta namen in hkrati poudarja, da bi morali pred oblikovanjem novih struktur uporabiti obstoječe programe in telesa;
14. pozdravlja določbo, da je treba najmanj 5 % sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR), namenjenih celovitim ukrepom za trajnostni razvoj mest, dodeliti v upravljanje mestom; poudarja, da je ta delež minimalni cilj in bi ga morali uporabiti za podporo razvoju v funkcionalnih mestnih območjih; poziva različne ravni oblasti, naj uporabijo nove instrumente, kot je lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost;
15. nasprotuje togosti pri uporabi omenjenih sredstev pri izvajanju celostnih teritorialnih naložb; meni, da bi morale države članice imeti možnost izvajanja celostnih ukrepov za trajnostni urbani razvoj tudi prek posebnega operativnega programa ali posebne prednostne osi;
16. poudarja, da je, čeprav lahko urbana območja pomembno prispevajo k rasti kot centri in gonilne sile rasti, treba v obravnavo problemov primestnih, sosednjih in podeželskih območij vključiti lokalne razvojne potrebe, da bi spodbudili odnos, v katerem ne prihaja do navzkrižij, temveč je dopolnilen in sinergičen, ter da bi se spopadli s postopnim izginjanjem obrobne pasu med mesti in podeželjem zaradi trenda širjenja urbanih območij in spreminjanja podeželskih območij v zazidljive površine, ob hkratnem razvijanju dostopnosti javnih storitev;
17. da bi zagotovili uresničitev ciljev, poziva k izboljšanju upravne zmogljivosti – npr. z večjo rabo tehnične pomoči – lokalnih in regionalnih organov ter gospodarskih in družbenih akterjev pri upravljanju strukturnih skladov z namenom dejanskega upravljanja na več ravneh; meni, da je bistveno, da se razvijejo in spodbujajo trajnostne večfunkcijske mreže, ki temeljijo na dobrih praksah, in sicer na način, ki bo spodbudil oblikovanje živahnih in celostnih partnerstev podeželskih regij in mestnih območij, ki bodo temeljila na potrebah posameznih regij;

18. opozarja na priložnosti za vzpostavitev povezav med pilotnimi projekti na področju trajnostnega urbanega razvoja, ki se financirajo iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, in novim večletnim programom Obzorje 2020, da bi zagotovili inovativne rešitve in ponovljive strategije na področju urbane prenove;
19. je prepričan, da lahko izkušnje, pridobljene v okviru konvencije županov, predstavljajo dobro izhodišče za nadaljnji razvoj pri doseganju ciljev strategije EU 2020;
20. poziva k vzpostavitvi modela za trajnostno upravljanje mobilnosti, povezanega z urbanističnimi načrti, ki bo zajemal več sredstev javnega prometa in sistemskih logističnih omrežij, ki ustrezajo potrebam na področju dobave blaga in zagotavljanja storitev v mestih, z ustreznim poudarkom na okolju prijaznem prometu;
21. je prepričan, da okoljski problemi, kot je ravnanje z odpadki, predstavljajo velik problem, ki presega zgolj tehnične vidike in vpliva na družbena vprašanja; poleg tega poziva k nadaljnjemu izvajanju ukrepov, ki v mestih zagotavljajo oskrbo z vodo in njeno čiščenje, saj je to hkrati koristno za ljudi in okolje;
22. poudarja, da je povečanje zelenih površin in števila mestnih parkov izjemnega pomena z vidika naravne, zgodovinske in kulturne dediščine, da prispeva k uravnavanju negativnih učinkov mikrokline, k boljši energijski bilanci in finančnim prihrankom, povečuje trajnost in kakovost urbanega okolja ter omogoča izpolnjevanje potreb po rekreaciji in druženju;
23. upa, da bodo pri določanju usmeritev na področju urbane prenove prednostno obravnavani materiali in tehnične rešitve, ki v skladu s cilji politik Skupnosti omogočajo varčevanje z energijo;
24. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.